

ผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก

Achievement of the Education Policy Implementation: A Case Study of the Local Administrative Organization in Phitsanulok Province

ฐิรญา นองหารพิทักษ์¹ เพ็ญศรี ฉิรินัง² อรุณ รักธรรม³ และอุดมวิทย์ ไชยสกุลเกียรติ⁴

Thiraya Nongharnpitak¹ Pensri Chirinan² Arun Raktham³ and Udomvit Chaisakunkerd⁴

¹ นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

^{2, 3, 4} อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

¹ Doctor of Public Administration Program, College of Innovation Management,
Rajamangala University of Technology Rattanakosin

^{2, 3, 4} Lecturer of the Doctor of Public Administration Program, College of Innovation Management,
Rajamangala University of Technology Rattanakosin

E-mail: thiraya1234@gmail.com, pensri.chi@rmutr.ac.th, arun.rak@rmutr.ac.th, udomvit.k@rmutr.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ (2) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ และ (3) เสนอแนวทางการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 115 คน การวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์กับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 คน และสนทนากลุ่มกับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้แทนจากชุมชน จำนวน 6 คน ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติของครูและบุคลากรทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ รองลงมาคือด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่วนด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง (2) ปัจจัยด้านประสิทธิภาพในการวางแผนและการควบคุมส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อยู่ร้อยละ 66.80 และ (3) แนวทางการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ ดังนี้ 1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ 2. พัฒนาทักษะการเรียนรู้ 5 กลุ่มวิชา 3. จัดอบรม ศึกษาดูงาน พัฒนาทักษะทางวิชาการสู่ศตวรรษที่ 21 ให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา 4. จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน อย่างเพียงพอและเหมาะสม 5. จัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา โดยยึดหลัก 3 ประการคือ “มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน” และ 6. พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ในทุกปีการศึกษา

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ การนำนโยบายไปปฏิบัติ การจัดการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก

Abstract

The purposes of this research were (1) to analyze the achievement of the education policy implementation, (2) to analyze the factors affecting achievement of the education policy implementation and (3) to present the guideline for education policy implementation: A case study of the Local Administrative Organization in Phitsanulok province. The research methodology used was the mixed research using the quantitative method as the main method, and supported by the qualitative method. Quantitative data were also collected by questionnaires from 115 samples from government teachers and education personnel of primary and secondary school under the Local Administrative Organization in Phitsanulok province. Qualitative data were also collected by structured in depth interview with 5 key informants from executives of Local Administrative Organization and focus group with 66 key informants from directors and community agents. The results found that (1) the achievement of the education policy implementation of teachers and education personnel were at high level were development and capacity building of human resources and education for quality of life development with environmentally friendly, whereas education for enhancing competition capability of country was at moderate level, (2) the factor on planning and controlling efficiency affected achievement of the education policy implementation with statistically significant level of 0.05 at 66.80 percent and (3) the guideline for education policy implementation were: 1. arrangement of integrated learning activity 2. develop learning skills in 5 subject groups 3. training, observational study, develop academic skills on digital age for teachers and educational personnel 4. appropriate budget to be sufficient support equipment 5. arrangement of institution environment based on 3 principles which are “tolerable, rational, are immune” and 6. develop an internal quality assurance system and make Self-Assessment Report (SAR) every academic year.

Keywords: Achievement, Policy Implementation, Education, Local Administrative Organization, Phitsanulok Province

บทนำ

การจัดการศึกษา เป็นกระบวนการที่มีบุคคลร่วมมือกันดำเนินการอย่างมีระบบ ระเบียบ กฎเกณฑ์ มีการประสานความร่วมมือกันภายในองค์กร โดยใช้ทรัพยากรและเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาสังคมให้มีคุณภาพ ทั้งยังสามารถพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาคอนของประเทศไทย ตามมาตรฐานคุณภาพชีวิตของประชาชน ตั้งแต่อยู่ในครรภ์ แรกเกิด จนกระทั่งเข้าสู่วัยชรา โดยมีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ทำหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีขีดความสามารถในการบริหารงานด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐานตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 250 บัญญัติไว้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 41 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น และมาตรา 15 กำหนดให้การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ (Formal Education) การศึกษานอกระบบ (Non-formal Education) และการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) ซึ่งสถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้ง 3 รูปแบบก็ได้ ดังนั้น สถานศึกษาในสังกัดองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีสิทธิในการจัดการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบดังกล่าว นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาลด้านการศึกษา (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) นโยบายที่ 4 การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม และแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ยุทธศาสตร์ที่ 6 ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีความโปร่งใส และเป็นที่ยอมรับของผู้รับบริการ มีการกระจายอำนาจไปสู่ส่วนภูมิภาคและสถานศึกษา และมีกลไกการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา สถานศึกษาทุกระดับทุกประเภทมีธรรมาภิบาลในการบริหาร รวมทั้งผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีศักยภาพเพื่อไปประกอบอาชีพในท้องถิ่นได้ (ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์, 2560)

จังหวัดพิษณุโลก เป็นศูนย์กลางทางด้านการศึกษา การบริการทางวิชาการ และ ICT ของภูมิภาคภาคเหนือตอนล่าง รวมถึงเป็นพื้นที่ในการจัดประชุมวิชาการและการจัดงานนิทรรศการทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ มีสถานศึกษามากมายทุกระดับตั้งแต่อนุบาลจนถึงระดับมหาวิทยาลัยทั้งรัฐบาล และเอกชน มีการพัฒนาระดับคุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตระหนักและเห็นความสำคัญในนโยบายการจัดการศึกษามาส่งเสริมกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อมุ่งสู่ประชาคมอาเซียน แต่การดำเนินงานการจัดการด้านการศึกษาในระบบนั้น มีหลากหลายสังกัด มีการกระจายตัวทั้งภายในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล และมีการจัดการพื้นฐานด้านการศึกษาที่แตกต่างกันไปตามบริบทของพื้นที่ซึ่งมีปัญหาและความต้องการเฉพาะ นั้นทำให้เกิดช่องว่างทางการศึกษาที่เป็นเหตุแห่งความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการจัดสรรงบประมาณและกำลังคนด้านการศึกษาที่ไม่เพียงพอต่อการขับเคลื่อนระบบการศึกษา การจัดสรรอัตราครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับจำนวนนักเรียนและพื้นที่ และระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับสภาพของนักเรียน (นรรัตน์ ผืนเขียว, 2562) โดยหนึ่งในสังกัดการศึกษาในระบบนั้นคือ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมีโรงเรียนในสังกัด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) 3 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 5 แห่ง เทศบาล 12 แห่ง รวมทั้งสิ้น 20 แห่ง ที่จัดการศึกษาในระบบ ซึ่งส่วนใหญ่เปิดสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลก มีทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ดำเนินการสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยเฉพาะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชนในความรับผิดชอบของท้องถิ่นอย่างทั่วถึง และให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน ถึงแม้ว่าโรงเรียนเหล่านี้จะมีสังกัดชัดเจนที่สะท้อนไปถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของต้นสังกัดในการส่งเสริมสนับสนุน แต่ที่ผ่านมาการสนับสนุนก็ยังไม่ชัดเจนทั้งในด้านการเรียนการสอน บุคลากร การมีส่วนร่วม งบประมาณ รวมถึงปัญหาหลักของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการวิพากษ์ว่าการปฏิรูปการศึกษาไทยปัจจุบัน 2560 เป็นแบบไดโนเสาร์คืนชีพ ได้แก่ 1) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างโดยการตั้งหน่วยงานที่เหมือนซ้ำซ้อน 2) เปลืองงบประมาณ 3) ไม่มีการต่อยอดจากนโยบายปฏิรูปของท่าน รมต. พลเอกดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ แต่เป็นการคิดนโยบายใหม่อย่างรีบร้อนเร่งด่วน โดยเฉพาะด้านโครงสร้างองค์กรการศึกษาที่ยังไม่ตกผลึกทางความคิด 4) ผู้ออกนโยบายยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการศึกษาเพราะไม่ได้คำนึงถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของคนในวงการศึกษาอย่างแท้จริง และ 5) ขาดความรอบคอบในการมองบริบทของการจัดการศึกษาไทยให้ครบทุกมิติ (ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกรียงไกร สันติวิริย-กาญจน์ (2559) ที่พบว่าการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้ามาจัดการศึกษา ได้แก่ (1) การสนับสนุนงบประมาณให้สถานศึกษาไม่เพียงพอ (2) ความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องการปฏิรูปการศึกษาของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (3) ความสามารถในการบริหารองค์กรของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ (4) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความสนใจงานด้านการศึกษา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชิต ฤทธิ์จรูญ และคณะ (2553) ที่ศึกษาการวิจัยประเมินผลการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า การเปลี่ยนแปลงหลังรับการถ่ายโอน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งขาดงบประมาณสนับสนุน และสถานศึกษาบางแห่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง และปัจจัยอุปสรรค พบว่า ผู้บริหารขาดวิสัยทัศน์ บุคลากรไม่เพียงพอ และชุมชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา นอกจากนี้การจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ยังพบว่า การกำหนดนโยบาย

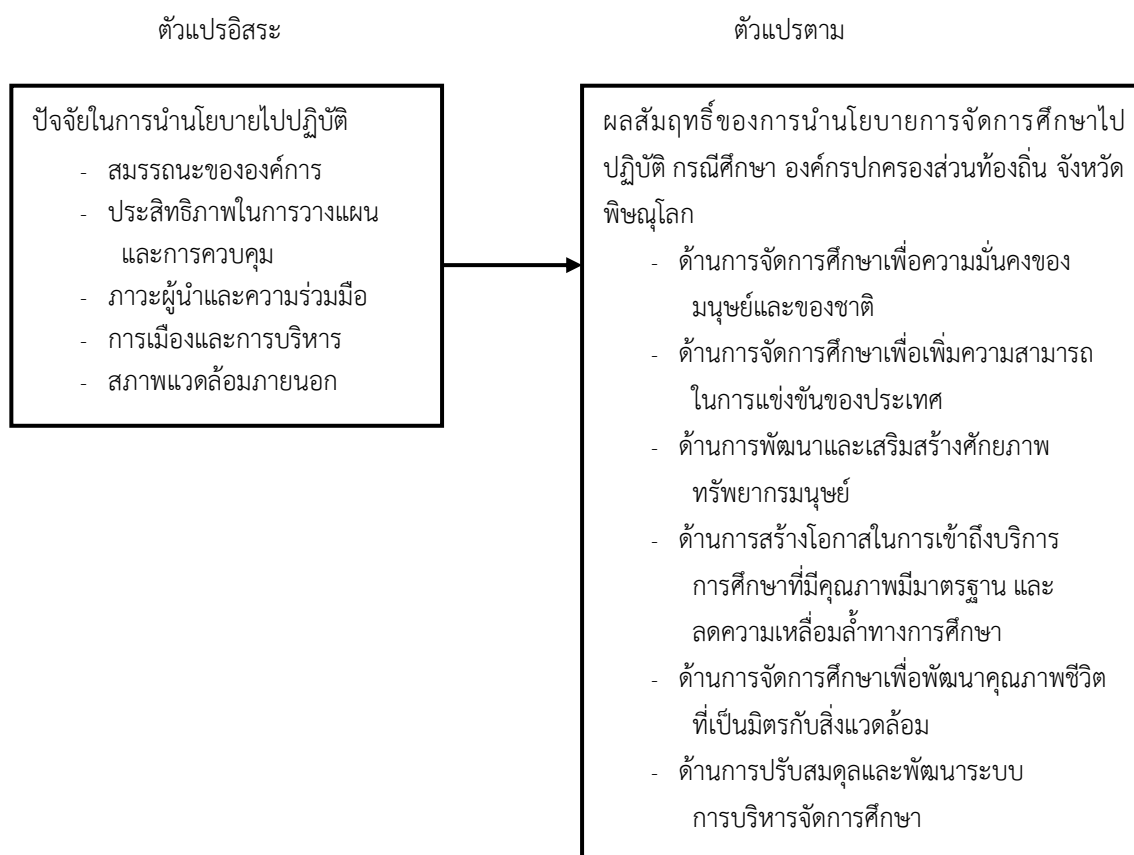
จากส่วนกลาง ทั้งหลักสูตร วิธีจัดการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล ความไม่หลากหลายของเครื่องมือ การไม่เข้าใจถึงความแตกต่างทางบริบทสังคมวัฒนธรรมที่หลากหลายนั้นๆ กำลังกร่อนทำลายตัวตน และความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่นของผู้เรียนให้ค่อยๆ สูญหายไป กลายเป็นว่า การศึกษาทำให้ผู้เรียนขาดความเชื่อมั่นในความเป็นท้องถิ่นเพราะเนื้อหาสาระล้วนห่างไกลจากความเป็นวิถีของชุมชน ทั้งที่แท้จริงแล้ว หน้าที่ของการศึกษาต้องสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตบนความเชื่อมั่น ตระหนักและเห็นถึงคุณค่าของตนเอง ของชุมชน ของท้องถิ่นและประเทศชาติ นอกจากนี้ การบริหารจัดการที่ขาดตัวเชื่อมในเชิงนโยบายทำให้คนในท้องถิ่นจัดการศึกษาขาดเอกภาพในการจัดการ การบริหารงานบุคคลที่ถูกกำหนดกำกับจากส่วนกลาง ส่งผลทำให้บุคลากรทางการศึกษาขาดความตระหนักในหน้าที่ ขาดความรับผิดชอบ อีกทั้งโอกาสที่ครูจะได้ทำงานการสอนมีน้อยมาก เพราะมีโครงการใหม่เข้ามาอย่างต่อเนื่อง เวลาจึงหมดไปกับงานเอกสารจัดการต่างๆ รวมทั้งผู้บริหารขาดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาจากการมีกฎระเบียบต่างๆ วิธีการประเมินต่างๆ เข้ามาควบคุม (สมัชชาเครือข่ายปฏิรูปการศึกษา, 2558) เหตุปัจจัยเช่นนี้ ทำให้การจัดการศึกษาของท้องถิ่นไม่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลกระทบต่อมาตรฐานและคุณภาพทางการศึกษาของผู้เรียน และส่งผลกระทบต่อมาตรฐานและคุณภาพในภาพรวมของการศึกษาไทย

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า สถานการณ์การนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติในบริบทของสังคมไทยได้แสดงให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการจัดการศึกษาที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพประชาชนของประเทศ ซึ่งในการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติได้นั้นได้ประสบกับปัญหาและอุปสรรคมากมาย ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ กรณีศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ โดยทำการศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการจัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก ให้บรรลุวัตถุประสงค์และตรงตามความต้องการของประชาชนให้สอดคล้องกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาลด้านการศึกษา และนโยบายการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563) อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการพัฒนาผู้เรียนในท้องถิ่นให้มีคุณภาพ อันจะนำมาซึ่งบุคลากรที่มีคุณภาพของประเทศและมีศักยภาพเพียงพอที่จะแข่งขันกับต่างประเทศได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ กรณีศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ กรณีศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก
3. เพื่อเสนอแนวทางการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ กรณีศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ด้วยการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก 11 แห่ง จำนวน 275 คน (องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก, 2561)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก 11 แห่ง โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการวิเคราะห์อำนาจการทดสอบ (Power analysis) สำหรับการให้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน กำหนดการทดสอบสมมติฐานเป็นทางเดียว (One-tailed test) กำหนดขนาดอิทธิพล 0.30 ค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 และอำนาจทดสอบ 0.95 ทำการคำนวณด้วยโปรแกรม G*Power 3.1.9.4 (Erdfelder et al., 2007) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 115 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) ของครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก 11 แห่ง และแบ่งขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน (ตารางที่ 1) แล้วสุ่มตัวอย่างจากแต่ละโรงเรียนโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สอบถามเฉพาะครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลกที่มีประสบการณ์การทำงาน 3 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. โรงเรียนกัฬอบจ.พิษณุโลก	21	9
2. โรงเรียนอนุบาลเทศบาลนครพิษณุโลก	30	12
3. โรงเรียนเทศบาล 1 หนองตมศึกษา (จันทง)	15	6
4. โรงเรียนเทศบาล 2 วัดคูหาสวรรค์	31	13
5. โรงเรียนเทศบาล 3 วัดท่ามะปราง	25	10
6. โรงเรียนเทศบาล 4 ชุมชนวัดธรรมจักร	45	19
7. โรงเรียนเทศบาล 5 วัดพันปี	28	12
8. โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลบ้านคลอง	8	3
9. โรงเรียนศรีอินทราทิตย์พิทยาคม	23	10
10. โรงเรียนบางกลางท่าวพิทยาคม	14	6
11. โรงเรียนเทศบาลพิราหมอุทิศ	35	15
รวม	275	115

ที่มา: องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก (2561)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีผู้ให้ข้อมูลในการศึกษา ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 71 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและผู้แทนจากชุมชน จำนวน 66 คน จาก 11 โรงเรียน โรงเรียนละ 6 คน โดยเก็บข้อมูล 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน/รองผู้อำนวยการ 2) ผู้ปกครอง 3) นักเรียน และ 4) องค์กรภาคประชาชน เนื่องจากเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง

2.2 กลุ่มผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 คน ได้แก่ 1) นายก เทศมนตรีนครพิษณุโลก 2) นายก องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก 3) นายกเทศบาลตำบลบ้านคลอง 4) นายกเทศมนตรีตำบลวังซ้อง 5) นายกเทศมนตรีตำบลพรหมพิราม เนื่องจากเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้กรอบของกฎหมาย ระเบียบ และนโยบายของรัฐบาล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

1) สมรรถนะขององค์กร 2) ประสิทธิภาพในการวางแผนและการควบคุม 3) ภาวะผู้นำและความร่วมมือ 4) การเมืองและ

การบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับแบบลิเคิร์ต (Likert, 1979) มีเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้

ค่าน้ำหนัก	ระดับความคิดเห็น
5	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ มากที่สุด
4	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ มาก
3	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ ปานกลาง
2	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ น้อย
1	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของมนุษย์และของชาติ 2) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 3) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ 4) ด้านการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา 5) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 6) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับแบบลิเคิร์ต (Likert, 1979) มีเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้

ค่าน้ำหนัก	ระดับความคิดเห็น
5	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ มากที่สุด
4	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ มาก
3	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ ปานกลาง
2	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ น้อย
1	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ น้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

2. แบบสนทนากลุ่ม เป็นแนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม โดยมีประเด็นเนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ

3. แบบสัมภาษณ์ เป็นแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ โดยมีประเด็นเนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก เพื่ออนุญาตออกหนังสือไปยังโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1.2 นำแบบสอบถามส่งให้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วยตนเองและไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองภายในเวลา 15 วัน

1.3 เมื่อผู้วิจัยไม่ได้รับแบบสอบถามภายใน 15 วัน จะประสานขอความอนุเคราะห์ติดต่อทางโทรศัพท์ จะนำแบบสอบถามชุดใหม่ไปจัดเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเดิมแล้วเก็บรวบรวมข้อมูลคืนด้วยตนเอง

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 สนทนากลุ่ม

2.1.1 นัดหมายวัน เวลา และสถานที่เพื่อดำเนินการสนทนากลุ่มกับประชากรในการวิจัย

2.1.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นองค์ประกอบของการสนทนากลุ่มให้พร้อม ได้แก่ เครื่องบันทึกภาพและเสียง

2.1.3 ชี้แจงให้ผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มได้รับทราบ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่ทุกฝ่ายจะได้รับจากการสนทนากลุ่ม พร้อมทั้งอธิบายแนวทางในการประชุมการสนทนากลุ่ม

2.1.4 ดำเนินการสนทนากลุ่มตามแนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม ตามวัน เวลา และสถานที่ในการสนทนากลุ่มที่กำหนดไว้

2.2 การสัมภาษณ์

2.2.1 นัดหมายวัน เวลา และสถานที่เพื่อดำเนินการสัมภาษณ์

2.2.2 ชี้แจงเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่จะได้รับการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ พร้อมทั้งอธิบายแนวทางในการสัมภาษณ์

2.2.3 ดำเนินการสัมภาษณ์ตามแนวคำถาม ตามวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด ผู้วิจัยจะได้นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องอีกครั้ง และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคำนวณสำเร็จรูป ดังนี้

1.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ผู้วิจัยได้ใช้สถิติเชิงพรรณนาสำหรับการอธิบายผลการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1.1.1 ข้อมูลจากแบบสอบถาม ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

1.1.2 ข้อมูลจากแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการนํานโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ และส่วนที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ของการนํานโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยเป็นระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 121)

ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับมาก

ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

1.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) เป็นสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานในการศึกษา

ปัจจัยในการนํานโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ สมรรถนะขององค์การ ประสิทธิภาพในการวางแผนและการควบคุม ภาวะผู้นำและความร่วมมือ การเมืองและการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการนํานโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ กรณีศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก ทดสอบโดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลภายหลังที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Groups) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interviews) มาถอดเสียงและบันทึกข้อความ แล้วนำข้อความจากการบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็น และเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์และสนทนากลุ่มตาม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) แบบพรรณนาวิเคราะห์ประกอบบริบท (Context) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย

สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 78.26 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 21.74 มีอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.61 ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ/พนักงานครู คิดเป็นร้อยละ 89.56 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 60.87 และมีประสบการณ์การสอนมากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.75

ส่วนที่ 2 ข้อมูลระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การเมืองและการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก มีความคิดเห็นในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 รองลงมาคือ ภาวะผู้นำและความร่วมมือ มีความคิดเห็นในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 และความคิดเห็นในลำดับสุดท้ายคือ สมรรถนะขององค์กร มีความคิดเห็นในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ	Mean	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. สมรรถนะขององค์กร	3.63	0.991	มาก
2. ประสิทธิภาพในการวางแผนและการควบคุม	3.75	0.956	มาก
3. ภาวะผู้นำและความร่วมมือ	3.94	0.882	มาก
4. การเมืองและการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก	4.06	0.855	มาก
เฉลี่ยรวม	3.85	0.921	มาก

ส่วนที่ 3 ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ

ผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีความคิดเห็นในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 รองลงมาคือ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความคิดเห็นในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 และความคิดเห็นในลำดับสุดท้ายคือ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับความคิดเห็นผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ

ผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ	Mean	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของมนุษย์และของชาติ	3.78	0.890	มาก
2. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ	3.44	1.004	ปานกลาง
3. ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์	3.97	0.815	มาก
4. ด้านการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพมีมาตรฐานและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา	3.88	0.909	มาก
5. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	3.96	0.916	มาก
6. ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา	3.83	0.855	มาก
เฉลี่ยรวม	3.81	0.902	มาก

ส่วนที่ 4 ข้อมูลทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก

ใช้สถิติการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบไปด้วย 4 ด้าน ได้แก่ สมรรถนะขององค์กร ประสิทธิภาพในการวางแผนและการควบคุมภาวะผู้นำและความร่วมมือ การเมืองและการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก กับผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีทั้งหมด 1 ด้าน คือ ประสิทธิภาพในการวางแผนและการควบคุม โดยส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก ร้อยละ 66.80 รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

Model		Unstandardized Coefficients		Standardize Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	ค่าคงที่ (Constant)	1.045	0.243		4.294	0.000
	สมรรถนะขององค์กร (X ₁)	-0.017	0.111	-0.020	-0.157	0.875
	ประสิทธิภาพในการวางแผนและการควบคุม (X ₂)	0.594	0.105	0.719	5.651	0.000*
	ภาวะผู้นำและความร่วมมือ (X ₃)	0.148	0.110	0.150	1.343	0.182
	การเมืองและการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก (X ₄)	0.006	0.103	0.005	0.056	0.955

R = 0.824 R² = 0.679 Adjusted R² = 0.668 SE = 0.40087

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

แนวทางการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก

ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของมนุษย์และของชาติ

ให้ความสำคัญกับสถาบันหลักของประเทศทั้ง 3 สถาบัน อาทิ สถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยดำเนินการผ่านการจัดทำแผนปฏิบัติงาน โครงการ กิจกรรมต่างๆ พัฒนารูปแบบการสอน จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ สอดแทรกในรายวิชา ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน สร้างกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ต่าง เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ปลุกฝังความรัก ชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์ มีทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติ มีจิตสำนึก พัฒนาศักยภาพทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา มีคุณธรรมจริยธรรม นิยมไทย มีระเบียบวินัย พร้อมทั้งดำเนินการสร้างแกนนำนักเรียนให้ความรู้ด้าน ทักษะชีวิต ทักษะทางสังคมและการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข และมีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่มีผลต่อ ความมั่นคง อาทิเช่น ภัยจากยาเสพติด ความรุนแรงการคุกคามในชีวิตและทรัพย์สิน การค้ามนุษย์ ภัยคุกคามทางไซเบอร์ เป็นต้น สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) นโยบายด้านการจัดการ การศึกษาเพื่อความมั่นคงของมนุษย์และของชาติ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนทุกคน ให้มีความรักในสถาบัน หลักของชาติ ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีหลักคิด ที่ถูกต้องเป็นพลเมืองดีของชาติ และพลเมืองโลกที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณธรรมอัตลักษณ์ มีจิตสาธารณะมีจิตอาสา รับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ซื่อสัตย์ สุจริต มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย และรักษาศีลธรรม เป็น ผู้เรียนที่มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทุกรูปแบบ ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง เช่น ภัยจากยาเสพติด ความรุนแรง การคุกคามในชีวิตและทรัพย์สิน การค้ามนุษย์ อาชญากรรมไซเบอร์ และภัยพิบัติต่างๆ เป็นต้น (สำนักคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

ด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

การเรียนรู้และพัฒนาประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศนั้น ควรพัฒนาประสิทธิภาพด้าน กระบวนการเรียนรู้กระบวนการคิดให้กับนักเรียนให้สถานศึกษาในสังกัด จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ 5 กลุ่มวิชา พัฒนา ทักษะวิชาการให้นักเรียน มีการจัดเวทีแสดงความสามารถทางวิชาการของนักเรียน เพื่อส่งเสริมการแสดงออกถึงความสามารถทาง วิชาการ ส่งเสริมผู้เรียนเชิงสมรรถนะรายบุคคล ทั้งวิชาการและตามความสนใจ ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาผู้เรียนตามความถนัด และตามความสนใจ ทั้งวิชาการและด้านอื่นๆ ให้มีความหลากหลาย เช่น ส่งนักเรียนแข่งขันด้านวิชาการ ด้านกีฬา ด้านทักษะ อาชีพ เป็นต้น และสถานศึกษามีแนวทางการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและความต้องการของประเทศ กระตุ้น ให้นักเรียนมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอในด้านใดด้านหนึ่ง สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ให้ความสำคัญกับ ศักยภาพและคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์เป็นสำคัญ ดังนั้น การพัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกันโดยเน้นปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาให้เป็นสถานศึกษาที่จัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนเชิงสมรรถนะรายบุคคล ตามความ สนใจ ความถนัดอย่างเต็มศักยภาพ และมีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มุ่งเน้นส่งเสริม สนับสนุน ในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการ ศึกษาให้มีความรู้ชำนาญการในสาขาวิชาชีพ โดยการจัดการอบรม การศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้และวิธีจัด ระเบียบการสร้างความรู้ ออกแบบกิจกรรมกระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ กิจกรรมการปฏิบัติจริง (Active Learning) และสร้าง

นวัตกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีการสนับสนุนสื่อการสอน เพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน รวมถึงการพัฒนาทักษะทางวิชาการให้กับครู และบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาครูผู้สอนสู่ยุคดิจิทัล พัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนโดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) นโยบายด้านการพัฒนาและสร้างเสริมศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เริ่มตั้งแต่ประชากรวัยเรียนทุกช่วงวัย ตลอดจนการพัฒนา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีศักยภาพ มีทักษะความรู้ เป็นคนดี มีวินัย เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีความสามารถในการวางแผนชีวิตและการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสม สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้เรียนสามารถกำกับกับการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้อย่างต่อเนื่องแม้จะออกจากระบบการศึกษาแล้ว รวมถึงความตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย และการพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท เสริมสร้างให้ผู้เรียนมีลักษณะนิสัย มีความรักในสุขภาพและพลานามัย และพัฒนาทักษะด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศ และกีฬาเพื่อการอาชีพ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

ด้านการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพมีมาตรฐานและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

ดำเนินการจัดสรรงบประมาณ อุปกรณ์สนับสนุนการเรียนการสอน อุปกรณ์เทคโนโลยี สื่อการเรียนการสอน อาคารสถานที่ ห้องเรียนต่าง ๆ อย่างเพียงพอและเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงโดยคำนึงถึงความจำเป็น จัดหาทุนการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการ มีการเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกคนร้อยเปอร์เซ็นต์ ทำให้ทราบถึงปัญหาของนักเรียนได้ทั่วถึงและลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ รวมทั้งดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการฝึกอบรมตามเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 นโยบายการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานและการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เน้นการสร้างโอกาสให้เด็กวัยเรียน และผู้เรียนทุกคนเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ ที่เป็นมาตรฐานเสมอกัน ไม่ว่าผู้เรียนจะยาก ดี มี จน จะอยู่ในพื้นที่ใดของประเทศ อยู่ในชุมชนเมือง พื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร หรือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของประเทศ โดยสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายโลกเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ดำเนินการน้อมนำศาสตร์ของพระราชสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยยึดหลัก 3 ประการคือ “มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน” เป็นกรอบแนวคิดที่จะผลักดันดำเนินการเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติทั้งมิติด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว และคำนึงถึงการสร้างจิตสำนึก ปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม วัฒนธรรม ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น มีการนำขยะมาใช้ประโยชน์ในรูปผลิตภัณฑ์และพลังงานเพื่อลดปริมาณขยะ ในกิจกรรมผ้าป่าขยะ และมีการส่งเสริมการคัดแยกขยะในชุมชน มีการขยายผลแหล่งเรียนรู้ นักเรียน โรงเรียน ชุมชน เรียนรู้ด้านการลดใช้พลังงาน การจัดการขยะและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ได้น้อมนำศาสตร์ของพระราชสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยยึดหลัก 3 ประการคือ “มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน” มาเป็นกรอบแนวคิดที่จะผลักดันดำเนินการเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งมิติด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ เป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นหลักในการปรับปรุงหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว บนพื้นฐานความเชื่อในการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต

โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง 3 ด้าน ไม่ให้มากหรือน้อยจนเกินไปอันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา

จัดสร้างระบบการบริหารจัดการศึกษา 4 ฝ่าย ได้แก่ งานวิชาการ งานบริหารงานทั่วไป งานงบประมาณ และงานบุคลากร โดยใช้การประเมินผลการทำงาน รวมทั้งการติดตามผลการบริหารงานของทุกโรงเรียนในสังกัด รวมทั้งให้สถานศึกษาจัดทำโครงการกิจกรรมพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ในทุกปีการศึกษา มีประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการบริหารการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษาในสังกัด ส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านกระบวนการสอน การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทันต่อยุคสมัย สามารถใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาวัตกรรม จัดทำสื่อการเรียนการสอนในยุคโควิด เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 นโยบายด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษา เป็นนโยบายจุดเน้นที่สำคัญ เนื่องจากเป็นนโยบายที่กระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้สถานศึกษา หรือกลุ่มสถานศึกษาที่มีความเป็นอิสระในการบริหารและจัดการศึกษา ครอบคลุมทั้งด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป และปรับบทบาทภารกิจของหน่วยงานทั้งระดับสำนักงานทั้งส่วนกลาง และระดับภูมิภาค โดยปรับโครงสร้างของหน่วยงานทุกระดับตั้งแต่สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานส่วนกลาง ให้ความสำคัญทันสมัยพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา หน่วยงานสำนักงานเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริม ตรวจสอบ ติดตาม เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำเทคโนโลยีดิจิทัล Digital Technology เช่น Cloud Technology Big Data Technology และ Communication Technology เป็นต้น มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานทั้งระบบ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ พร้อมทั้งปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมั่งคั่งและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ 2561*. กรุงเทพฯ: เช็นจูรี.
- เกรียงไกร สันติวิริยาภรณ์ (2559). รูปแบบการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ศึกษาเฉพาะกรณีการจัดการศึกษาในจังหวัดหนองคาย. *วารสารบัณฑิตศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 12(1), 483-494.
- ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. (2560). *นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา*. เข้าถึงได้จาก <http://www.ptt2.go.th/web/plan/images/file/plan/2561.pdf>
- นรรัตน์ ผืนเขียว. (2562). *การส่งเสริมการศึกษาไทยเพื่อรับมือกับโลกยุค VUCA*. เข้าถึงได้จาก <http://www.truelookpanya.com/blog/content/76134/-blog-teaartedu-teaart>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *หลักการวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา, ชูชาติ พวงสมจิตร, เก่งกนก เอื้อวงศ์ และนางเยาว์ อุทุมพร. (2553). *รายงานการวิจัยประเมินผลการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สมัชชาเครือข่ายปฏิรูปการศึกษา. (2558). *ท้องถิ่นกับการจัดการศึกษา*. เข้าถึงได้จาก <https://m.facebook.com/EducationReformAssemblyTH/posts/839503102794656>

ดาร์พงษ์ รัตนสุวรรณ. (2560). การจัดการศึกษาท้องถิ่น: สาเหตุพัฒนาการศึกษา. *สยามรัฐ*, 64(41), 10.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *นโยบายปฏิรูปการศึกษา*.

กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก. (2561). *จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก*. พิษณุโลก: องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก.

Erdfelder, E., Faul, F., Lang, A. G., & Buchner, A. (2007). G*Power 3: A Flexible Statistical Power Analysis Program for the Social, Behavioral, and Biomedical Sciences.

Behavior Research Methods, 39, 175- 191.

Likert, R. (1979). *The Method of Constructing and Attitude Scale*. New York: Wiley and Son.

 RCIM
GRADUATE SCHOOL

เปิดรับสมัครนักศึกษา
ปริญญาโทและปริญญาเอก

M.B.A. D.B.A.
M.P.A. D.P.A.
M.Ed. Ph.D.
(Educational Administration Innovation)

 092-442-8000

 สมัครออนไลน์ได้ที่ <https://www.rcim.in.th/>